

Never tell evil of a man, if you do not know it for a certainty; and if you do know it for a certainty, then ask yourself, why should I tell?
—Lavate.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1926

No. 33—Vol. LV.

Friday, 23rd August, 1957

28 AUG 1957

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER

Price: FOUR PENCE

KAUNDA UNCERTAIN ABOUT WHAT AFRICANS WILL DO IF WELENSKY HAS OWN WAY IN 1960

IN the following excerpts from an interview he had with "Peace News" while in London recently, Mr. Kenneth Kaunda, Secretary-General of the ANC in Northern Rhodesia, explains some of the reasons behind the Africans' attitude to Federation.

"It is difficult to see the future," Mr. Kaunda told me, "and the Africans are getting more and more frustrated. When Federation was proposed there were protests but no action. It was very wrong to rely on that this time," he added quietly.

"It is very dangerous to say that Africans will do nothing when they see that their independence is going to the central Federation."

The white leaders, he insisted, do not mean well with the Africans. They speak of partnership, but every day there is apartheid."

There are 2,110,000 Africans in Northern Rhodesia, and 66,000 whites, and 7,100 Asians. Of the 30 seats in the Northern Rhodesia Legislative Council, only four are held by Africans, and these are not chosen by direct election. They must be appointed by the Governor.

No African has a voice in how this money is spent.

The Africans do not have confidence in the unselfish motives of the whites. "They have to show us that they deserve it,"

Mr. Kaunda listed a few facts on the difference between the wages and services to Europeans and to Africans:

There is discrimination in industry.

The European mine worker receives £200 per month while the African surface mine worker receives £84 per year and the African ground mine worker £96 per year.

Out of 35,000 to 4,000 Africans employed, only 270 receive £40 per month.

The ordinary African worker receives only £3 per month. There are 86 of the Africans employed by the Government who receive £50 per month, but the rest of the Africans in the civil service receive an average of £5 per month.

"The lighter ones' colour is, the better the treatment," he added.

In education, only 35,000 to 40,000 African children are well cared for. The rest often growing up in the new urban conditions will have difficulty in adjusting and developing social behaviour.

This was a deliberate policy on the part of the Government, he said, as part of the method of maintaining its supremacy.

Sir Roy Welensky, the Prime Minister of the Federation, is in direct charge of the railways," said Mr. Kaunda, yet Africans are not being trained for posts, such as refueling, which Africans are doing in Nyasaland and the Belgian

Congo.

"Despite talk of "partnership, the Government uses public funds—to which Africans contribute—to bring in Europeans "who are no more trained than Africans" for these jobs. "Why not train the Africans?" asked Mr. Kaunda.

"Sir Roy does this because it is a political issue. These people then vote for him. He wants in ten years (Continued on page 364)

HAJRAH BEGUM, India

"WHAT I saw at Port Said deeply shocked me. You know we have also fought British imperialism, but what we faced was arrests, prison and hanging. There was, of course, shooting and massacre but what I saw in Port Said exceeded in its barbarity and savageness anything we have ever faced. I think Port Said should be a lesson to not only the Egyptian and Arabic people, but to all the Asian and African people. Somehow we have come to think that imperialism has had its teeth knocked out, had given up the direct methods of exploitation and slavery. We seemed to think that no more could the imperialists attack a people fighting

for freedom. Port Said shows to what limits imperialism will go even when it is at its last breath. There is another aspect of this question. I have seen in Egypt the spirit of Bandung become a reality. What we dreamt of, what we hoped and wished for, has actually come to happen. In Cairo, when addressing a women's meeting, I was greeted with cries of "Long Live Nehru" from the audience. The simple message I had brought from the Delhi women's organisation was kissed and honoured by ordinary women. Asian-African friendship is no longer a dream, it is a reality here in the streets of Cairo, in Port Said and in Delhi."

OPINION

FRIDAY, 23RD, AUGUST, 1957

Comment On Men And Events

Clarity On Interracial Conference

By JORDAN K. NGUBANE

Franchise Problems

SOME of our readers have written to us while others have contacted us in other ways to ask for an amplification of our attitude to the franchise problem as outlined in our issue of August 2.

We must state at the very outset our belief that South Africa can survive as a viable State only if all its peoples belong to a society founded on democratic ideals where universal adult suffrage would be based on a common voters roll. In such a society the race or colour of the citizen would be of no consequence whatsoever; it would certainly be no qualification for privilege nor would it constitute a bar to opportunity.

It is clear to us that in the present climate of opinion among all sections of the nation to jump from the harsh realities of the moment to the ideal just outlined would not be the wisest way of extending the area of liberty in the life of the nation. On the one hand it might give the majority group the green light to oppress the minorities while on the other it might confirm the worst fears of the latter and incite to civil war.

These are practical problems which necessitate tactical adjustments to the demands of bridging the gulf between the ideal and the realities of the situation. This raises issues which in our view, do not involve violations of principle. The problem becomes one of finding a formula which makes possible a feasible starting-point in the march to our goal. Such a starting-point would be designed to convince the majority that they will not be frustrated while assuring the minorities that they are not being betrayed.

The underlying principle here is to ensure that no group was made to feel that it had been given a raw deal. The *modus vivendi* used as a starting-point would necessarily be a temporary measure, to facilitate transition to the time when each citizen would have one vote.

As such a *modus* would be essentially a matter of tactics there is plenty of room on the democratic side for a variety of approaches. Parliamentary representation on the principle of parity could be used for a period of, say, seven years. Or, qualifications could be imposed to load the vote in favour of the minorities for a given period.

We must emphasise, these would be starting-points—to teach the various groups the habit of doing things together. It seems to us they are better ways of establishing democracy on solid foundations than giving the vote immediately to a majority which does not as yet enjoy the confidence of the minority groups.

As the matter is one of very great importance in view of the Johannesburg conference in November, we would like our readers to write in our columns and express their views on the whole franchise question.

AS the interracial conference approaches the real issues which will face it emerge in clearer light. It is clear now, for instance, that there will be definite need to agree on objectives: on the goal of a multi-racial society based on universal adult suffrage. It is clear also that it will not be the function of that conference to settle down to working out the details of how to get there. It will, however, be the duty of the conference to agree on a national convention which would draft a new constitution for a truly united South Africa. Finally, it is clear that the Johannesburg assembly will be called upon to forge the unity of White and non-White democrats into a weapon which could project effectively before White South Africa the reality of disaster if apartheid is persisted in.

Most Important

This last task is perhaps the most important aspect of the conference. At Bloemfontein the African delegates realised that opinion on their side had reached the point where accounts could be settled with apartheid on the African's own terms; that African unity had reached the point where it constituted the strongest single factor capable of bringing apartheid crashing to the ground. For this sober assessment of his real strength, the African felt that he could in all honour approach the other racial groups and invite them to join him to finish off apartheid. He could approach them as an equal; as a champion of liberty who had proved in forty-five years of struggle that he sought to give to the forces working for change the character of democratic and not racialistic influences.

His plea for an inter-racial conference was proof that unilateral solutions are not acceptable in the African community. It was also a request for the creation of the second force with the potential to destroy apartheid—the unity of the White and the non-White democrats. That force it is the task of the Johannesburg conference to bring into being.

Questions

This raises quite a number of questions which require to be faced courageously. Are the anti-apartheid armies ready for united action or co-ordinated action?

Quite frankly I do not see how any realist could ever say

that all of us who fight or oppose apartheid are ready for united action—that is, for belonging to a single organisation under one supreme commander. What I am certain we are ready for is co-ordinated action and collective leadership. I cannot ever imagine a united front where the Roman Catholics, for example, would agree to be led by men from the Congress of Democrats. Both, however, can belong to one front and be represented in its policy-making organs.

The real problem to be faced, against this background, will be to realise that the most important thing to do at this stage is to build up mutual trust; to inspire the various groups to have confidence in the intentions of those they used to distrust and fight in the past, while openly acknowledging the reality of honest differences of fundamental outlooks on life.

Tolerance and less adherence to doctrinaire approaches will certainly go a long way towards removing the suspicions which will inevitably crop up from time to time.

Africanists

The other question the creation of this force raises is: To what extent, really, will the new front have the backing of the bulk of the African people? It is quite possible that the united front might represent the coming together of the more "liberal" sections of the African people—who necessarily set the political fashions—and the other racial groups; a grouping which would not enjoy the real trust of the bulk of the African population. If the front emerges as an elite group it will have played into the hands of the government on the one hand and, on the other, would give the Africanist cause to laugh at those who said the Johannesburg conference would isolate him. At the appropriate time he could raise the African for the African slogan and face the united front with the reality of catastrophe.

The only answer is that all sides must realise that not only the goals agreed upon must inspire African confidence, but the methods to reach them and the mood behind all this must be inspired by the belief—which the African has long had—that catastrophe can be averted in this country and apartheid defeated.

(Continued on page 366)

Ten Years Of Independence

ON August 15 the republics of India and Pakistan celebrated the 10th anniversary of independence. During the last decade each has accomplished more than their worst detractors feared, but less than their most ardent sympathisers hoped.

Pakistan is composed of a large western (Punjab, Sind, Baluchistan, N.W. Frontier Province and some Muslim states) and a much smaller but more populous eastern half (E. Bengal) separated from each other by a thousand miles of India territory. No one in 1947 knew whether

By

C. W. M. GELL

the bond of Islam would be sufficient to weld these two uneven partners, whose languages, economic needs and to some degree cultures differed considerably, into one state. To be honest the question has not yet been answered. For, although they still continue in somewhat uneasy alliance, they have not yet been able to agree upon and introduce a constitution for their state. Pakistan has yet to hold a general election based upon an adult suffrage franchise, thereby establishing itself (as one still hopes to see) as the first modern Muslim democracy.

Indeed, one of the more interesting, unexplored themes of the contemporary world is the apparent inability of Muslim societies, despite Islam's religious egalitarianism, to produce a democratic political structure. Why is it that Muslim states divide into autocracies (Saudi Arabia), oligarchies (Turkey and Pakistan), demagogies (Egypt) or some cross between all three and chaos (as in Indonesia)? Has it perhaps something to do with the intensely conservative social attitude of Islam operating in societies scarcely removed from feudalism? Does Islam in these circumstances somehow contrive, despite the existence of any formal theocratic structure, to fulfil the function of the Roman Catholic Church in medieval Europe? Is Pakistan which, under the British, knew at least as much about democracy as India an example of how Islam (again like the Roman Catholic Church today wherever it is the state religion) preserves an essentially hierarchic society, even when it moves out of the feudal

era? What part does the seclusion of Muslim women play in all this?

The answers to some of these questions must surely appear in the second decade of Pakistan's independence. For the contrast with India's history these last ten years are tremendous. And they cannot be entirely explained by the geographical, linguistic and economic difficulties of a divided country. To a far greater extent than India, Pakistan has remained socially static—a land of "pasha" factions and interests, given to prolonged periods of suspended parliaments and Governor-General's (or military) rule.

Meantime India, inheriting not only the personal genius of Jawaharlal Nehru but also the Congress machinery of Vallabhai Patel, has contrived to hold the world's two largest, free, general elections. At these, though it won an overwhelming majority of the central and provincial seats, the "monolithic" Congress party polled about 45 per cent of the votes cast in 1952 and 50 per cent in 1957. The main political weakness of the Indian democracy is the absence as yet of a well organised potential alternative government. Congress, the victor of independence, sanctified by the memory of Mahatma Gandhi, is most things to most men. The largest Opposition group at the latest general election was the Communist Party. But although it doubled its percentage of the vote, it still only obtained 10 per cent and has formed a minority ministry (60 out of 126 seats, plus 4 independent allies) in the smallest and poorest state, Kerala. Its only other significant holds are in Andhra (like Kerala, a new linguistic state full of old grievances against the Brahmins, Aryans and Hindi-speakers), Bombay and Calcutta. And in Andhra Congress won control of the government from the Communists, who dominated the state when it was first formed. In the central assembly (Lok Sabha) there are 366 Congressmen, 29 Communists, 18 Praja Socialists (whose percentage poll fell by nearly half and 75 odds and ends.

By any standards this is a lop-sided parliament. But there is considerably more electoral ferment than the overall pattern suggests. Although throughout the country as a whole Congress holds more than its own and the minority parties gain or lose

each other's expense, Congress, too, received some severe buffets at the polls, especially in the state of Bombay. Here the Gujarati and Mahratta peoples are so interspersed that it is nearly impossible to choose any viable "linguistic" basis for partition. Mr. Nehru's government has, therefore, plumped for a bilingual state, losing his very able Finance Minister in the process. The immediate result, however, was widespread rioting, considerable loss of life and a rather foolish refusal to hold judicial inquiries into what were widely considered unnecessarily prolonged police firings. This happened some months before the elections. At the polls the almost inconceivable occurred. Congress was so shattered in Sardar Vallabhai Patel's old stronghold of Ahmedabad (and he was the party's strong man and top organiser) that it is not even contesting the forthcoming municipal elections there. In the Mahratta south of the state things went little better. And in Bombay city—half Gujarati, half Mahratta, half the provincial cabinet and three ministers of the central government went down. For once the minority parties combined electorally to capitalise on the bilingual discontent. They showed conclusively, if locally, the Congress is not invincible.

Even the briefest review of India's first decade would be incomplete without any mention of her 5-year economic plans and her outlawing of the worst aspects of the caste system—untouchability.

The first 5 years, helped by several favourable monsoons, laid a solid basis for real economic expansion. But the genuinely

democratic approach to an attack on massive poverty imposes on itself considerable disabilities in comparison with those who are less squeamish about liberties and individual suffering. Deficit financing and other internal devices have now about reached their limit. If India is to prove that living standards can be raised by her methods as successfully as by China's, she now needs foreign loans but fears that they may entail strings designed to undermine her "neutrality" in foreign affairs. The West has an enormous stake in proving those fears unfounded, if only British Conservative grudges over Suez or U.S. Congress pressures against "neutrality" can distinguish their countries' long-term interests. As for castes, the attack has begun and the law is on the side of the righteous, though unevenly enforced. But while it is probably true that Indian economic development has been more rapid for the absence of Gandhi's sometimes archaic notions, it is certain that on social issues there would have been less side-stepping by the privileged classes if that determined little figure had been still alive to confront them with his inexorable moral logic.

(To be continued)

Be qualified for £2,000 salaries offered in accountancy; secretaryship; costing, banking; municipal services. Write for "The Direct Way to Success," the free book that starts you on a successful career through tuition by The School of Accountancy, P. O. Box 4592, (Z) Johannesburg. 47 years of successful educational service.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654.

MODERN SHOP TO LET

At Reasonable Rent

Situated in the heart of Indian Business Area
In Kort Street opposite Azad Cafe,
JOHANNESBURG.

IMMEDIATE OCCUPATION

Apply:

M. JOOSUB,

49a Market Street,

Phone 33-1516

JOHANNESBURG.

Prof Keppel-Jones Reports On Ghana

THE people of Ghana—the independent West African state—were keen for South Africans to visit their country, particularly Nationalists, said Professor A. Keppel-Jones, Professor of History at the University of Natal, when he spoke to the Pietermaritzburg Rotary Club. Professor Keppel-Jones recently visited Ghana.

Professor Keppel-Jones said that relations between the White people in Ghana and the Africans there was the greatest eye opener to the visiting South Africans. Another great surprise was the lack of race consciousness on the part of the African, who, after all, was the ruler. In Ghana it was soon realised that the African was perfectly frank and was not holding back any resentment.

All the bosses in Ghana were black and the White man was often in the position of addressing Africans as "sir." But the African was not affected by this position of superiority.

Professor Keppel-Jones said that intermarriage was a startling thing in Ghana. One could meet an African with a Scottish wife, or a European with a wife who came from West African stock. Yet there was no feeling in Ghana that this state of affairs was extraordinary at all. It was taken for granted.

Warm Welcome

Professor Keppel-Jones emphasised that for 500 years the Ghana people on the coast had been in association with Europeans on a basis of equality.

As a South African he had expected to be received with a somewhat frigid attitude. But this was not so at all. The

West African people were most generous and friendly, and warm in their welcome.

But he found that the people were critical of certain South African policies and they disapproved of some things they had heard.

Ghana was anxious to have a High Commissioner in South Africa, but they had some idea that such a move might result in embarrassment.

Civil Service

"Ghana is looking to South Africa for non-Europeans for its Civil Service," said Professor Keppel-Jones. "An ordinary graduate out of university can command a starting salary of £800 a year in the Ghana Civil Service."

Dr. Nkrumah's Government had made some threats about the way it intended to rule, but he thought that the people of Ghana would not accept political slogans or threats. Indeed, they were judging the political scene very maturely. He felt that the sympathy of the country was rapidly moving in support of the two opposition parties which might, he felt, fuse into one party later.

Professor Keppel-Jones said that one factor which had worried him was the evidence in Ghana of political corruption.

Durban Not Made Up Mind On Group Areas

ALTHOUGH the Durban City Council's Planning and Development Control Committee was told officially two months ago that the proclamation of the first group areas in Durban was imminent, there is still no definite indication of when the announcements can be expected.

Even the Minister of the Interior, Dr. T. T. Donges, said recently that he was unable to give any fixed date for the proclamations. He added, however: "They cannot be long now."

He said that the proclamations had been passed, but that there were a number of other obstacles which might have caused the delay.

He mentioned the possibility

of having to make detailed surveys and the desirability of applying the Group Areas Development Act at the same time as the proclamations were made. This was Government policy, he said.

To anticipate the proclamation of group areas in Durban, an office of the Group Areas Development Board was set up in the city almost two months ago.

The proclamations were ready at that time but they have subsequently had to be re-drafted because of amendments to the Group Areas Act during the last session of Parliament.

Local Office Waits

In the meantime the local Development Board office with 14 officials, 10 of whom are on the permanent staff, is waiting for the proclamations so that it can begin its investigations.

Among the Development Boards' functions are the making of a list of owners and occupiers of affected properties on the day of proclamation. The Board was created to help control the disposal of affected properties

in group areas.

Mr. P. W. Cronje, regional representative of the Development Board in Durban, said that despite having a permanent staff of 10, the board would be hard pressed if six or more group areas were suddenly proclaimed in Durban. The proclamation would involve much field work by inspectors of the board, he said.

The proclamations are likely to be confined to areas announced for racial occupation after the 1953 group areas inquiry in Durban.

These include the main White residential areas of Durban Berea, Durban North and the Indian area of Reservoir Hill.

President's Independence Day Message

DR. RAJENDRA PRASAD, the President of India, called upon the people to sacrifice personal comfort for the sake of the nation's good. In a message to the nation on the occasion of the tenth anniversary of India's Independence, Dr. Prasad asserted that the difficulties in marshalling adequate resources to implement the second plan were a challenge to the people.

The hour of trial had come, he said, and India looked to each citizen to do his duty honestly and conscientiously.

The President expressed his confidence that Indians would not be cowed down by any difficulties and that the whole nation would rise to the occasion.

The following is the text of the President's message:

I send my greetings and good wishes to all my countrymen on this occasion, the tenth anniversary of our independence. This year we are also celebrating the centenary of the great freedom movement of 1857, and the close proximity of these celebrations with the Independence Day serves to enhance the significance of this occasion for us. This year's celebration have, therefore, been provided with an historical perspective, making our people more alive to the value of freedom and the need to preserve it.

Our country is up against some difficulties in marshalling adequate resources for implementing the Second Five Year Plan. These difficulties, whatever their nature, are a challenge to our nation's resourcefulness and our peoples determination to carry out the Plan in the interest of national development and the welfare of the country as a whole.

Let me remind you men and women of India, that political

freedom is not complete until it furnishes us with the means to acquire economic freedom as well so that every citizen is guaranteed the minimum comforts of life and complete freedom from want.

This day is an occasion for national rejoicing. Let everyone feel happy, cheerful and buoyant. I wish you all the best of luck and greater happiness and prosperity in the coming year.

Clarity On Inter-racial Conference

(Continued from page 264)

only by a decisive demonstration of strength designed to confront apartheid with the reality of disaster.

Last Question

I have been asked the question: If the African realises he is now strong, why does he want alliances with weaker groups? The answer is simple. If he fights alone and wins, that will be a victory for race hatred from his side; something he has consistently rejected since 1912. Such a fight might very well cause civil war; split the cause and disturb world peace profoundly. We want no war; we want peace to be able to make the best use possible of our lives. And we can get that only if we join hands with the minorities in the fight for liberty.

Devadas Gandhi: Fighter For Press Freedom

THE following article on the late Devadas Gandhi is culled from the "Times of India": Mr. Devadas Gandhi, youngest of the four sons of Mahatma Gandhi, was born in Durban on May 22, 1900. He was brought up in the austere way of life which his father had adopted.

Gandhiji refused to educate him in the conventional way and his education commenced, in the words of Mr. Devadas Gandhi, according to the special ideas of his father.

When Gandhiji returned to India, his son first joined the Gurukul in the Kangra Valley and later Rabindranath's Visva-bharati at Shantiniketan.

The best part of his life was spent in collaboration with Mahatma Gandhi in the political and social fields. He travelled with his father extensively in India.

In the political field, he had a natural function to perform. He was imprisoned eight times during the freedom struggle and his own entry into journalism sprang from a national urge. He assisted Mahatma Gandhi in the production of "Young India"

and Pandit Motilal Nehru's "The Independent," both of which espoused the cause of independence ardently and campaigned for radical reforms in Hindu society.

Joining the "Hindustan Times" as secretary to its Board of Directors, he was soon elevated to the position of Managing Editor. He was best known at that time for his advocacy of the nationalist viewpoint and for the crusade he launched for the freedom of the press in the face of several restrictions imposed by the then Government.

Once found guilty of contempt of court, he served a month's simple imprisonment but later vindicated himself before the Judicial Committee of the Privy Council.

On another occasion, at the height of the nationalist move-

ment in 1942, Mr. Gandhi was arrested on a charge of violating a limit of three columns imposed by the Government on news relating to the movement and the Government's measures to suppress it. A court discharged him on the ground that there was not sufficient material to sustain a conviction.

Besides directing the affairs of "The Hindustan Times", and its allied publications, he found time to make significant contributions to building up a nationalist press and several organisations connected with it.

Mr. Gandhi was intimately associated with the All-India Newspaper Editors' Conference, the Indian and Eastern Newspaper Society and the Audit Bureau of Circulations, and was at the helm of these organisations at various times. Before the Press Trust of India came into its own, he represented it on the Board of Directors of Reuter during the transition.

In the post-war years, the

Indian press faced an acute shortage of newsprint and Mr. Gandhi, as a member of a mission which toured Europe and the United Kingdom, the United States and Canada, helped to secure for India a liberal quota of newsprint.

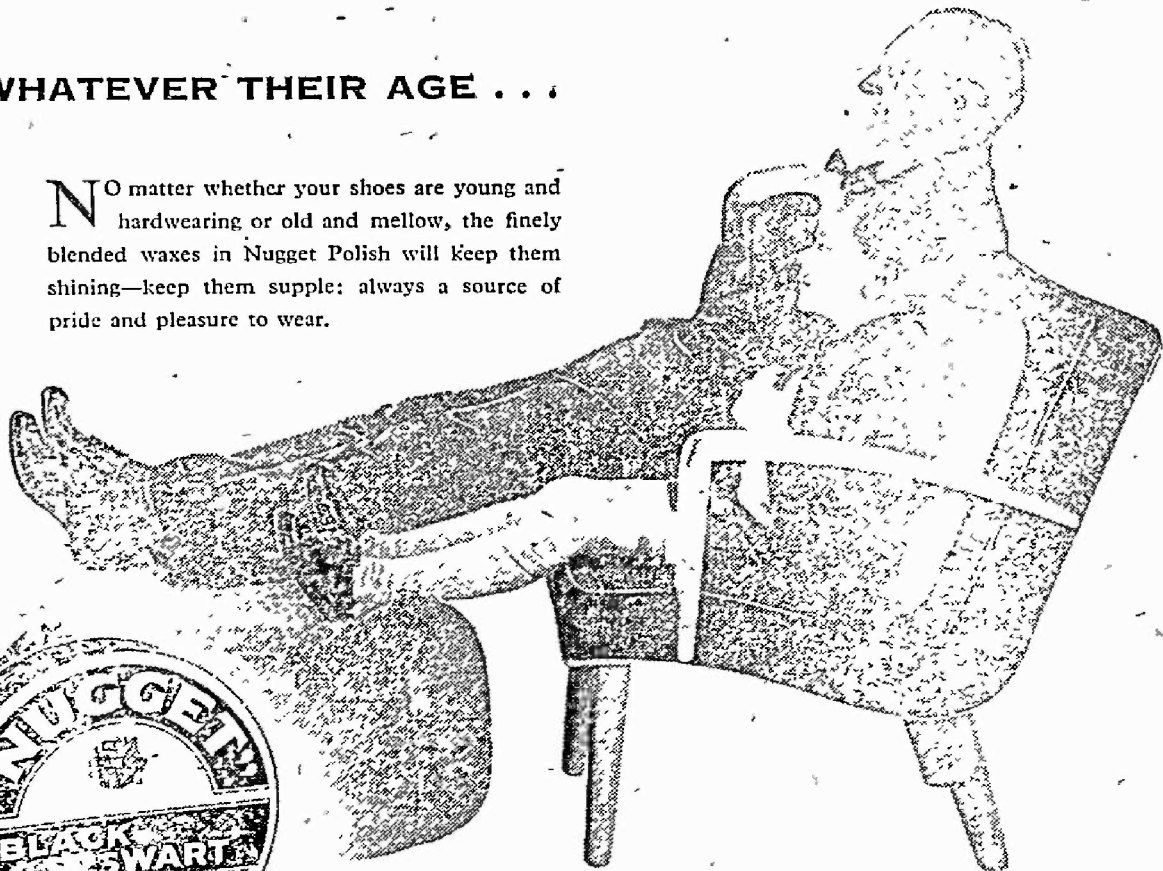
In 1950, he found a larger forum to carry on his campaign for the freedom of the press. Mr. Gandhi was appointed member of the United Nations' Sub-Commission on the Freedom of Information, and attended its session in Montevideo.

Mr. Gandhi's views on this subject are well presented in his book, "Rights and Responsibilities of the Press". His other publications include "Memories of Bapu" and "India Unreconciled." Mr. Gandhi thus occupied a leading position in Indian journalism for several years.

Mr. Gandhi was married to Lakshmi, daughter of Mr. G. Rajagopalachari. He is survived by his wife, three sons and a daughter.

WHATEVER THEIR AGE . . .

NO matter whether your shoes are young and hardwearing or old and mellow, the finely blended waxes in Nugget Polish will keep them shining—keep them supple: always a source of pride and pleasure to wear.

NUGGET — THE SHINE OF GOOD SHOES!

Listen to "THE NUGGET SHOW": Springbok Radio: Saturdays: 6 to 6.30 p.m.

GANDHIJI— The Story Of His Life

The Ashram At Shegaon

CHAPTER XXIV

BECAUSE he always taught by example, Gandhiji, went to live in a village himself to show people how they must live. He chose the tiny village of Shegaon in the Central Provinces. It was so small that there was not even a post office. It had no beauty and was terribly hot and dusty. There were no shady trees and only very little grass.

You may ask why he wanted to go to such a village instead of choosing a beautiful place. His reason was simple. He wanted to show how even the driest and ugliest village can be improved and turned into a place of

By

Mrs. Gertrude Murray-Correa

beauty. Generally people don't care for anything or anybody which is ugly and poor. Gandhiji was not like that. He loved poor, ugly people and only wanted to make them into something better. Everything that was poor, weak and distressed touched his loving fatherly heart.

At first he did not mean that many people should be with him at Shegaon, but wherever he was, others came. He was so much loved that people would not leave him alone.

At first a little dispensary for poor sick villagers was started. They could get free advice and medicine there. But more and more sick people came daily for advice, until Gandhiji felt it would be better to start a little hospital. He and his fellow workers gave the poor patients the best they had of everything and the tenderest care.

Sick people must have good milk. So a little dairy was started to provide this. Then vegetables were planted and grown so that the little hospital could supply its own fresh vegetables.

Soon a new ashram was formed. An ashram, as I have told you, is a place where a number of people live together a holy life of prayer and service to others. More and more people came to join this ashram, although the rules were very strict. All must share in the daily household work, wash their own clothes, help with the cooking and do even the hum-

blest sweeper's tasks. For where Gandhiji was, all must be equal, both in the pleasant and the unpleasant things.

Every member of the ashram had to spin for half an hour daily. In Gandhiji's eyes spinning was one of the most important things in Indian life. He felt that if every Indian learned to spin, the problem of India's poverty would be over. Every man, woman or child would then have a way of earning money whenever other work failed. And there would be no more nakedness, or dirtiness for want of a change of clothing.

The little ashram at Shegaon flourished more and more. Gandhiji made it his headquarters. Slowly it had become a dispensary, a hospital, a dairy, a farm and a school. It was also the place to which thousands of people came like pilgrims, from all over the world, to see the great leader who ruled millions by love alone. Great politicians and humble peasants came. Foreigners, Indians of all communities, learned and illiterate. Some of them stayed for weeks and months. Some came to stay for ever. But no one was allowed to remain unless he agreed to lead a simple life of hard work in the service of others.

Meanwhile, from this humble village, Gandhiji carried on his great work for the freedom of India. A most important part of this work was the great number of letters that had to be written daily to people all over the country, to Congress leaders, to friends, to helpers. The Congress and Gandhiji had become inseparable. All the Congress looked up to him as their leader, teacher and father. They did nothing without consulting his views and wishes first.

As there was no post office at Shegaon, Gandhiji's secretary had to walk five and a half miles every day to the nearest post office, which was at a place called Wardha. This secretary, who was named Mahadev Desai, was one of Gandhiji's most faithful followers. Gandhiji loved him like a son.

Poor Mahadev Desai continued to walk uncomplainingly to Wardha with his burden of letters every day, through the burning heat and dust of summer and the streaming down-

pour of the monsoon months until at last it was decided to build a post office at Shegaon itself.

As there are 100 places called Shegaon in the same province, people often got confused. The postal authorities therefore suggested that as a post office was being set up at Gandhiji's Shegaon, they might as well give that place a new name. They asked Gandhiji what name he would prefer. He chose the beautiful name of Sevagram, or

Place of Service:

That was always Gandhiji's way. In all that he did he seemed to make things more beautiful than they were before he touched them. More beautiful—and more useful. The usefulness was what mattered to him, for he did not care at all for useless things, no matter how beautiful they were

Copyright: Reproduced by courtesy of, Longmans Ltd.

(To be continued)

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 28368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

1557 Warwick Avenue
DURBAN.

FOR
RUBBER STAMPS

PRINTING

CONTACT
**STANDARD
PRINTING PRESS**

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET — DURBAN.

PHONE 61006
P.O. BOX 2782

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927

Kaunda Uncertain About What Africans Will Do If Welensky Has Own Way In 1960

time to justify his claim for the political power being in the hands of the Europeans."

The African National Congress of Northern Rhodesia attempts to counter this pressure. Their work is not easy. There are difficulties in raising funds and the ANO is banned in certain areas.

The future does not look very bright for the Africans, but despite this Mr. Kaunda said, "One does hope that thing will change to show that the African's present fears are not justified"

In 1960 there will be a review of the Federation. "This Federation was imposed on the Africans because there was a political awakening among the Africans which the Settlers wanted to stop before it got very far," charged Mr. Kaunda.

"If independence is granted to this multi-racial society in which only the Europeans have political power, it is difficult to see what the Africans will do.

"The ANO is carrying the people with it in the non-violent

(Continued from front page)

way. We think the best way is that of non-violence, but how far we can go with that we do not know.

"There is a growing group which thinks that the Executive of the Council is not going fast enough, and whether the present Executive will be returned in the next elections we cannot say.

"Harry Nkumbula has always insisted that the answer must be non-violent," Mr. Kaunda told me. "He was under real pressure in 1953 when violence broke out in Nyasaland, but he insisted there must be no fighting.

"I am sure that that has a grip on the minds of the people now, but I am not sure how long that will continue. Others ask how much are they getting by those methods.

"If the Africans and Europeans both take extreme views, then what happens?" he asked.

The leaders of the ANO have

put proposals before the Government. Telegrams and letters have come from home to Mr. Kaunda and to Harry Nkumbula, the ANO President who was recently in London, saying that "if Sir Roy goes on with his proposals on elections then our demand will be a vote for every man and woman."

"The issues will be put before a meeting when we return and whatever is decided, the Executive will be bound to follow.

The ANO wants instead of the present Federation the development of constitutional and democratic forms of government throughout the Rhodesias and Nyasaland. Then the people in these territories should have the right to decide whether to federate or not.

"During the next three years we will be having a real test time. If we can get through those three years there will be a lot to be said for those who have helped us to do so."

Basuto Getting Ready For Self-Government

A SPECIAL Committee of the Basutoland National Council is at present framing proposals for the granting of the Basuto people of a greater say in their own affairs.

This is the background to the announcement by the Acting High Commissioner, Mr. T. V. Scrivenor, that Basutoland might receive representative government.

A Basutoland Government spokesman in Maseru recalled that the Moore Committee's report on changes in the administration of the territory had been turned down by the council. The council was then asked to make suggestions, and it appointed a special committee to do so.

This committee, the spokesman said, was now engaged on its task. It was difficult to say when it would finish, but it would not be in time for the next meeting of the council next month.

Such proposals as are approved by the council will be submitted to the Secretary of State for Commonwealth Relations for his consideration.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610,
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured
Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them
to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mirabai whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul-stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undimmed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially, a lover of peace. As the story unfolds, we see the Buddha taking to the waiting multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha:

The thrilling story of Shanti Deva the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master, —Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special
price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

The Famous Rama Flute Harmoniums

Best Made in India for Quawalie Bhajanic
Singer and Bands

NOW ON FOR SALE

Popular size sweet tone, very attractive, complete with case	18	10	0
Standard size Base and Male, very attractive, complete with case	28	10	0
Portable Travelling Style Baja Good for Out-door Party	25	10	0
Coupler Style Loud and Sweet Sound Mohaniton	38	10	0
Leg Press full size complete with extra Swar Bands	48	10	0
Olarinet B/L, just right instrument Indian Bands	18	10	0
Dhil Rubba "The Leader Musical Instruments"	8	10	0
Thubla & Doogi Set to keep in without Thal music sets	8	10	0
Dholak finest of all instruments of Thal (full size)	8	10	0
Tambone (Kanjari) full size with Gingles Bells	1	5	0
Mouth Organs of all kinds 4/6, 6/-, 7/-, 9/6, & 11/6 each			
Flute Straight & Side Blowing 2/6, 4/6, 5/6, 17/6, 25/- each			

LATEST RECORDS—Try Us First. We carry largest variety stock. We repair also all kinds of musical instruments. For terms apply:

Sole Distributors for Union of South Africa:

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 20707.

P. O. Box 2524.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

**NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF
AUSTRALASIA LTD.**

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

**A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES**

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

ને કાંઈ પાસે પુસ્તક આવ્યા પીરા અને પહેરવા યોગ્યતાનું હશે અને પોતાના મનને શિક્ષણ અને તાલીમ આપવાના પુસ્તક સાધનો હશે તેા જ્યારે મને સંતોષ થશે. મારો દરિદ્રતા, કંગાલિયત અને અંધવાડ સામે વિરોધ છે.

—ગાંધીજી.

હિંદની આર્થિક સ્થિતી કદી નહોતી તેવી સફર છે

આ જાદીના દશમાં વાર્ષિક દીને સરકાર તરફથી ભંડેર કરાયું છે કે હિંદની આર્થિક સ્થિતી કદી નહોતી તેવી સફર હાલમાં છે. પહેલી પંચ વર્ષીય યોજનાથી રાષ્ટ્રની આંચકના ૧૭.૫ ટકા વધ્યા છે કે ને યોજના-૧૯૫૬માં પુર્ણ થઈ હતી.

યોજના સમેતીના હેવાલ મુજબ એટી અને ઉલોમ બંનેમાં હિંદ ઘણી સફળતા મેળવી છે. ૧૯૫૫-૫૬માં અનાજની નિકાસ ૬,૪૦,૮૦,૦૦૦ કરોડ ટન થઈ હતી. ને ૧૧,૦૦,૦૦૦ કરોડને ૧૯૪૯-૫૦ કરતા વધારે બતાવે છે. આ ઉપરાંત ૩ અને તેલ બીજાનો પાક પણ ઘણા સારો ઉપજાવે છે.

સિંચાઈ
સિંચાઈ કરવામાં રૂપિયા ૫૭,૦૦૦ ૦૦૦ કરોડનો ખર્ચ થયો છે. ને સમગ્ર ૧૦૦ લાખ એકર જમીનને પાણી સિંચાઈ કરે છે.

મંત્રીનો માલ નેવા કે કાપડ પણ ૪૦૦,૦૦૦,૦૦૦ કરોડ વારને વધારે બતાવે છે. ખાંડ, ચિવવાના મશીનો, કાગળ, કાંડમોડ અને બાઇસીકલની પેદાશ ધારેલી સપ્લાઈને પડોચી છે. સીમેન્ટની પેદાશ ૩૫૫ થઈ છે. કેટલીક કેમીકલ બનાવતો પણ નિકાસ કરવામાં આવી છે. કેટલીક કાચો માલ પણ નિકાસ થયો છે. ઉપરાંત સાવ નવા ઉલોગો નેવા કે ટાઇપ-રાયટર, પેનીસીલન વિગેરે બનાવવામાં આવ્યા છે અને નવા ઉલોગો, પ્રેર-લીપમ રીફાર્બીંગ, સ્ટીમરોનું આંધકામ, વિમાનોનું આંધકામ, રેલવેના ડબ્બાઓ અને ડી.ડી.ટી. વિગેરેની ચરઆત કરાઈ છે.

શિક્ષણમાં પણ ઘણી સુંદર પ્રગતી થઈ છે. ઉચ્ચનીવરોનો સારો વધારો થયો છે અને તેઓને કામ મળી ગયા છે.

આઝાદ દીનનો સંદેશો

ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદે આઝાદ દીને પ્રળને સંદેશો પાઠવતાં જણાવ્યું હતું

કે, “રાષ્ટ્રની પ્રગતી માટે પોતાના અંગત એથ આરામોનો ત્યાગ કરો. ળીજી પંચ વર્ષીય યોજનાની મુશીબતો એ પ્રળને અંદાન રૂપ છે. પોતાની કરજ બખવવાનો સમય આવી લાગ્યો છે. હિંદ પોતાના પ્રત્યેક નાગરીક પાસે પ્રમાણીક અને ઇમાનદારીની આશા રાખે છે.”

પ્રભુપે વધુમાં આશા વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું હતું કે; “હિંદીઓ પોતાની કરજ બખવતા ડરશે નહી અને રાષ્ટ્ર આપ્નાદ થશે નહી.” તેઓએ પોતાનો સંદેશો નીચે પ્રમાણે પાઠવ્યો હતો.

“આ પ્રસંગે હું મારા દેશ વાસી-ઓને મારી શુભેચ્છા અને અભિનંદન પાઠવું છું. હિંદના આ દશમાં વાર્ષિક આઝાદ દીને આપણે ૧૮૫૭ની આઝાદીની ચળવળના પ્રથમ પમરણની સતાબ્દી પણ આ પ્રસંગે ઉજવીએ

છીએ. આ આઝાદ દીન અને સતાબ્દી તું સંકળણ આપણને રાષ્ટ્ર માટે લાગ કરવા પ્રેરો. આપણા બોહાને આઝાદી ની કીમત અને તેને અંગેની હબી થતી કરનેતું વધુ બાન થાવ.

“આપણો દેશ ખીજી પંચ વાર્ષીય યોજનાને સફળ કરવામાં કેટલીક તક-લીફો અનુભવી રહ્યો છે. આ તકલીફો અમે તેવી હોય પણ તે આપણી સંપત્તી અને આપણા લોહાને પડકારે છે. સમસ્ત રાષ્ટ્રની આપાદી માટે ળધા તેને સફળ કરવા મંડી જઈએ.

“તમામ સ્ત્રી અને પુરુષોને મને યાદ કરાવવા હો કે રાજકીય આઝાદી માત્ર બસ નથી પ્રત્યેક માટે જીવનની જરૂરી યાતો અને સગવડો મળે તેવી આર્થીક આઝાદી પણ આપણે મેળવવાની છે. આજનો દીવસ રાષ્ટ્રે આનંદ મનાવવાનો છે. ળધા ભલે આજે આનંદે આવતું વર્ષ વધુ સુખદાયી અને આપાદી બધું નિવડો એવી હું તમને સોને શુભેચ્છા પાઠવું છું.”

અહંભાવ

પણ માણસ જાતને પછાડે છે તેમ તારે પણ છે નહી. પછાડે છે કેમ એ જણાવવાની જરૂર નથી. તારે છે કેમ એ તો સૌએ જાણવું જ નોંધએ. એને માટે માણસ આ રીતે વિચાર કરતો થઈ જાય તો? “હું ખાઈ છું એવું ખાવાનું” સોને મળે છે? હું પહેરું છું એવું પહેરવાનું સોને મળે છે? હું રહું છું એવું રહેવાનું સોને મળે છે? મારાં જાણોનો નેમ બીજાં અનેક જાણોને પૌષ્ટિક પોરાક અને બહાવવાની સમવડ નથી તે તેવું કારણું શું?”

વિચારનો વિચાર

આ રીતે વિચાર કરનાર માણસ વિચારે કે; “હું જે ઘરમાં રહું છું, જે મંદિર માં દેવદશને જાઈ છું, જે દુકાન અને જે કારખાનાંઓ ચલાવું છું અને જે શાળા કોલેજોમાં બહુ છું એને બનાવ વાને માટે: “મને સુતારની જરૂર પડી, એ સુતારની હાલત કેવી છે? મને કુંબાર ની જરૂર પડી એ કુંબારની હાલત

કેવી છે? મને લુહારની જરૂર પડી, તેા એ લુહારની હાલત કેવી છે? મને મંજુરની જરૂર પડી, તેા એ મંજુરની હાલત કેવી છે?”

અને આ રીતે વિચાર કરનાર માણસ વિચારે કે, હું જે સુંદર રંમખેરંગી ભમકદાર કપડાં પહેરું છું એ કપડાં બનાવનારા ઝોની હાલત કેવી છે? એને માટે તેા નોંધએ કપાસ, તેા એ કપાસ ઉત્પન કરનારાંઝોની, હાલત કેવી

છે? કાંતનારાંઝોની, રંગનારાંઝોની ઠણી બાંધનાર પારખી વગેરે લોકોની હાલત કેવી છે?

અને હું જે અજ ખાઈ છું, મને ને દુધ, ઘી, ળંચ, કેરી નેવાં મોસમી ફળ વગેરે ને કંઈ મળે છે એ બધું બીજાંએ મળે છે કે કેમ? આ બધું ઉત્પન કરનાર ખેડુતા અને મજુરોની હાલત કેવી છે?

દુધ-ઘી ઉત્પન કરનાર માયો અને માયોને મરિનાં ઝોલાદ અને પોરાક ઉત્પન કરનાર બળદની હાલત કેવી છે? ગાયો ચરાવનાર ગોવાળની હાલત કેવી છે?

અને હું બીમાર પડ્યો, આટલાવશ થયો ત્યારે મારી સેવાચાકરી કેવી સરસ માપ છે! મારી ચિકિત્સા કરનાર ડોક્ટરો અને નર્સો તેમ જ બીજાં ઘર નાંઝો મારી કુટલી બધી કાળજી રાખે છે! હું કેવો બાળશાળી! આવી કાળજી, આવી સગવડ બીજાંએ મળે છે કે કેમ? એનેા વિચાર મને કેમ કાઈ દિવસ નથી આવતો?

અને મારા જાળજોને બહાવવાની જેવી સગવડ છે એવી સગવડ બીજાં એને મળે છે કે કેમ એનેા પણ વિચાર મારે કરવો જ નોંધએ.

—નારાણુજી નેજુસી,
‘લોકજીવન’માંથી.

પોર્ટ સૈયદમાં મે શું જોયું ?

“પોર્ટ સહયદમાં મે ને જોયું તેથી હું ઇજી ઉડી છું.” બુનેન્સ ઝોરગનાઇએશન તરફથી વિશ્વ પ્રતી-નીધી મંડળ ને પોર્ટ સૈયદ મળું હતું તેમાં હિંદ તરફથી હજારો બેગમ મયા હતો. તેઓએ ઉપલા શબ્દો ત્યાંનું દ્રખ જોઇને ઉચ્ચાપાં હતો. વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે; “તમે જાણો છો કે અમે પણ ધીટીય શાહીવાદ સામે લડ્યા છીએ અને અમારે ધરપકડો, જેલ અને કારાંતો સામનો કરવો પડ્યો હતો. હા અમારે ગોળીચારનેા અને કતલનો સામનો કરવો પણ પડ્યો જ હતો પણ મે ને પોર્ટ સૈયદમાં જોયું છે ને નમસ્તીયાતપણ અને નિર્દયતા (અવુસંધાન માટે જુઓ પાટું ૩૭૨)

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૩ ઓગસ્ટ, ૧૯૫૭.

મતાધીકારનો સવાલ

આ મારા ઓગસ્ટ તા. ૨૭ ના અંકમાં મતાધીકાર ના સવાલ ઉપર અમે જે મત દર્શાવ્યો હતો તેને વધુ ચોખવટ થી દર્શાવવા અમને કેટલા વાંચકેએ પત્ર લખીને અને મળીને જણાવ્યું છે.

અમે સૌથી પ્રથમ જણાવવા ઇચ્છીએ છીએ કે, બધા જ લોકોને એકજ સમાજના ગણીને તેમને પુખ્ત મતાધીકારની પ્રજા સત્તાક નીતીથી હક આપવામાં આવે તો સાઉથ આફ્રિકા એક જીવંત સંસ્થાન બનશે. આવા સમાજમાં માણસની જાતી કે રંગને સ્થાન નહી આપવામાં આવે અથવા તેના પરથી તેની શોગ્યતા કે અશોગ્યતાનો નિર્ણય નહી લેવાય.

અમરો એવો દ્રઢ મત છે કે, આજની વિચારશક્તિ જે જુદા જુદા ભાગલાઓની છે તે નીતીની ભુમીકાઓથી એક દમ કુદકે મારવો એ આઝાદીના વીકાસ માટે આજે. સૌથી ઉત્તમ માર્ગ નહી ગણાય. તેથી કદાચ વધુમતી લઘુમતી પર સત્તા જમાવશે અને લઘુમતી હુમેશા લયમાં રહેશે અને પરીણામે આંતરકલહ અને યુદ્ધ હુમેશા છવાયતું રહેશે.

આ બધા સુદાઓ અમલમાં મુકાય તેવા છે, અને તેને એવી રીતે ગોઠવવાની જરૂર છે કે જે, વ્યવહાર અને અવ્યવહાર વચ્ચે ઉડી આઇ છે તે અંતર ડર થાય અને અમલમાં મુકી શકાય. આ સવાલોમાંથી ખીલ ઘણા સવાલો ઉદ્ભવે છે. અમારા મતે આદર્શની વિરૂદ્ધ જવાબજી નથી. મુખ્ય પ્રશ્ન એ છે કે, આ સવાલને માટે એક સારો કાર્યક્રમ ઘડવો જોઈએ કે, જેથી આપણે આપણા ધ્યેયને શિખરે પહોંચી શકીએ. આપણી આ શરૂવાત એવી હોવી જોઈએ કે જે વડે આપણે વધુમતીને ખાત્રી કરાવી

શકીએ કે તેઓને જે જોઈએ છે તે આથી મળશે અને લઘુમતીને પણ લય મુકત કરી આપણે ખાત્રી કરાવી શકીએ કે તેમની છેતર પીડી આપણે નથી કરતાં.

આપણુ મુળભુત ધ્યેય એ હોવું જોઈએ કે કોઈ પણ બાણુને વધુમતી યા લઘુમતીને એમ ન થાય કે, આપણુ તેમની સાથે એક રમત રમી રહ્યા છીએ. આજની પરિસ્થિતિ અને ભાવી માં જ્યારે બધાને મતાધીકાર મળશે તે વચ્ચેના કાળ માટે આપણી શરૂઆત એક પુલકપે રહેવી જોઈએ.

રોડેશીયામાં ૧૯૬૦ કેવું હશે ?

લંડનના “પીસ ન્યુઝ”ના ખબરપત્રીને સુલાકાતમાં રોડેશીયાના આફ્રિકન નેશનલ ડેવેલપમેન્ટ મંત્રી મી. ક્યુનકાએ જણાવ્યું હતું કે; “રોડેશીયાની જાય નીચે જે આફ્રિકનો તરફ મી. વીલીનાસકાની વર્તન છે તેવીજ રહેશે તો આફ્રિકનો શું કરશે તે વિશે હું ખાત્રીપુરક કશું નથી કહી શકતો. ભાવી અનીશીત છે અને આફ્રિકનો દીન પર દીન હતાશ ચતાં જમ છે. રોડેશીયાની માંગણી યજ ત્યારે તેને વિરોધ થયો હતો પણ કશા પ્રજવા ભરવામાં નહોતા આવ્યા. આજે તેની આશા રાખવી એ ઘણું જોડું છે.” વધુમાં તેઓએ ઉમેર્યું

“જે કહેવું ઘણું ખપકર છે કે આફ્રિકનો પોતાની આઝાદી પ્રુટવાઇ જતી જોઇને પણ કશું જ નહીં કરે.

“ગોરા નેતાઓ આફ્રિકનો સાથે સારો સંબંધ નથી રાખતાં તેઓ આગીદારીની વાતો કરે છે અને રોજ છલાયદાપણાનો નીત નવો અમલ ચાલુ કરે છે.”

“નોર્થ રોડેશીયામાં ૨,૧૧૦,૦૦૦ આફ્રિકનો છે અને ૬૬,૦૦૦ ગોરાઓ તેમજ ૭,૧૦૦ એશીયનો છે. નોર્થ રોડેશીયાની ખારાસમાની ૩૦ લેકોમાંથી ફક્ત ચાર આફ્રિકનોને મેળવી

પ્રજાસત્તાક વાદના માર્ગમાં શરૂઆત ડહાપણુ ભરી ચોજ નાથી કરવાને ઘણા માર્ગો છે. સમાનપણે ધારાસભામાં પ્રતિનિધીત્વ સાત વરસ સુધી રહે એવું ધ્યેય રાખવામાં આવે. અથવા એવું એક ધોરણ થોડા સમય માટે રાખવું કે લઘુમતીને ધારા સભામાં વધુ બેઠકો મળે.

આ ચોજના શરૂઆતમાં બધાને—એક કરવા પુરતી ટુંક વખત માટે જ છે એવું બહારને જણાવી દેવું જોઈએ. અમારે મતે આજ એક સારામાં સારી રીત મતાધીકાર માટે છે. વધુમતીને લઘુમતી જેટલો વિશ્વાસ નથી આપી એકદમ તેમને સત્તા મળે એ યોગ્ય નથી.

જોહાનીસબર્ગની નવેમ્બરમાં ભરાનાર પરીવહ પછી આ સવાલો ઘણા મહત્વના થઇ પડશે. આથી અમે અમારા વાંચકોને આ સવાલ વિશે તેઓ ના મતો અમારી કટારોમાં ચર્ચવા આમંત્રણ આપીએ છીએ.

હતાં આશા રાખીએ કે ભાવી સાઈજ હશે. પણ આ મિત્ર સમાજની આઝાદીમાં ફક્ત ગોરાના હાથમાં જ સત્તા વું બળ રહે ત્યારે આફ્રિકનો શું કરશે તે કહેવું ઘણું મુશ્કેલ છે.

“કોંગ્રેસ લોકોને અહીંસક કાંતીને માર્ગે દોરે છે. અમે માનીએ છીએ કે અહિંસાનો માર્ગ શ્રેષ્ઠ છે પણ અમે નથી જાણતાં કે તે માર્ગે અમે કયાં સુધી જઈ શકશું.”

પોર્ટ સંઈયદમાં મે શું જોયું ?

(પહેલી પાનાલું અનુસંધાન) તેવી અમારે કહી સહન નથી કરવી પડી. હું માણું છું કે પોર્ટ સૈપદનો દાખલો ફક્ત ઇજીપ્ટને અને આરબોને જ નહી પણ અમરત એશીયા અને આફ્રિકને શિખામણ રૂપ બનશે. મને તેમ પણ આપણે જે સમજતાં થયા છીએ કે, સાહીવાદનો અંત આવ્યો છે, અને સુખરેલી યુલામગીરીનો પણ અંત આવ્યો છે. આપણે જે પણ જાણવું જોઈએ કે આઝાદી મારે લડતાં લોકોને શાહીવાદ હવે દબાવી નહી ચકે. પોર્ટ સૈપદે જોયું કે છેલ્લા આસો લેતા લેતા પણ કેટલી હદે તે અર્થ છે. આ પ્રશ્ને ખીજ પણ દ્રષ્ટીએ જોઈ શકાય છે. મેં ઇજીપ્ટમાં બંદીની શક્તીને સત્પ થતી જોઈ. જેની આપણે આશા સેવી હતી, જેની ઉમેદો રખાઈ હતી, અને જેના સ્વપ્નાઓ રોળ્યા હતાં તે અર્થ મળ્યું. ફોરમાં જ્યારે હું ઓગોની સભામાં બોલી રહી હતી ત્યારે મને “નહેરૂ ઘણુ જીવો”ના હર્ષનાદે વધાવી લેવામાં આવી હતી. ઓગોની સરખા તરફથી એક સાધારણ પ્રેમનો સંદેશો બધને હું આવી છું. એશીયન—અને આફ્રિકન ફેન્ડશીપ હવે સ્વપ્ન નથી રહ્યું. એ હવે ફોરાના પોર્ટ સૈપદના અને ઠીઠીના રસ્તાઓમાં સફળ મર્તુ જોવા માં આવે છે.

કહેવતો

દુઃખ એ જીવનમાં અકસ્માત આવી પડેલી વસ્તુ નથી, પણ એજ જીવનનું રેન્ડ છે. દુઃખ અને વેદનામાંથી જ પ્રત્યેક મહાન કામ જન્મે છે.

—રાધાકૃષ્ણન.
વાણી એ વિચારની ભાષા, કળા એ હૃદયની ભાષા, આચાર એ પાર્શ્વિક તાની એટલે કે જીવનની ભાષા છે.
—કાકા કાલેલકર.

સમાચાર સંગ્રહ

વિદેશની વિવિધતા

—બોલિવિયા-પાલ્ડીક ટેનાલુ કામ છઠ્ઠી ઝોનરથી યર થયું છે. રશીયામાં એનાથી ઉત્તરમાં પાલ્ડીક સમુદ્ર સાથે સંદેહ સમુદ્રનું નોંધાયુ થયો અને દક્ષિણમાં કાળા સમુદ્ર સાથે કાર્પીયન સમુદ્રનું નોંધાયુ થયો. ૧૯૬૦માં નહેર પુરી થયા પછી ઉત્તરથી દક્ષિણમાં રશીયા સળંગ દરિયાઇ વ્યવહાર કરી શકશે.

—મલાયાના ગ્રેટર (રક્ષક) તરીકે ખીટને ૧૯૪૮માં કરેલા કરારને રદ કરી ૨૧મી ઓગસ્ટથી ખીટીયા ડોમન વેલ્થની અંદર ખંધારણીય રીતે સ્વતંત્ર મલાયા દેશની સ્થાપના કરવાના કરારો ઉપર અને પહુના પ્રતિનિધિઓએ કુઆલા લામપુરમાં ફક્કી ઝોનરે સહીઓ કરી છે.

—કોલોનીયલ ઓફીસે લંડનમાં ૨૭ ઓગસ્ટે નહેરે કહ્યું છે કે આવતા બન્યુઆરીમાં વેસ્ટ ઇન્ડીઝ/દેવેશન પ્રાથમિક રીતે અસ્તિત્વમાં આવશે જેમાં ખીટનની આગલી ૧૩ કોલોની ના ટાપુઓનું ખીટીયા ડોમનવેલ્થની અંદર એક પ્રભ તરીકેનું નોંધાયુ થઈ શકશે.

—સરખીયા નામની જીજોરવાણીયાની એક સ્ટીમરમાંથી કાસાબલા-કામાં લગી ઝોનરે સાત ટન હથિયાર અને ૭૧૫ ટન ઘાટ ઝોનો ઉતાર્યો હતો જે કોઈક અભણી સ્ટીમર માફતે સાઉદી અરેબીયા માટે રવાના થશે એમ જણવાયું છે.

—યુનાઇટેડ નેશન્સમાં સાધ્યપ્રસની ચર્ચો ચાલુ ત્યાં હાજરી આપવા સાધ્યપ્રસના મવાયેલા આર્ય પીશપ માકા રીપોસ એથન્સથી ન્યુયોર્ક જવા ૩૧ મી ઓગસ્ટે રવાના થશે એમ એથન્સ નો રેડીયો કહે છે.

—કોરેની દૈનિક “અલ અહરામ” પ મી ઝોનરે જણાવે છે કે યુની સુએઝ ટેનાલ કંપનીએ ઇજીપ્ત પાસેથી દોઢ કરોડ પાઉન્ડો ખલ્લો મેળવવાની માગણી કરી છે. આ માગણી આમલી કંપનીના ડીરેક્ટર જનરલ મી જ્યોર્જ પાકેટિ યુનાઇટેડ નેશનમાં ઇજીપ્તના પ્રતિનિધી મી. ઝોમર લાઉટરીને પહેલાં ચાલવા સેક્ટરી જનરલ મી ડાગ હામર શોલને આપી હતી.

—પુનઃજીવિત થયેલ હિરોશીમામાં ફક્કી ઝોનરે શીસ મેનોરીયલ પાર્કમાં હજારોની સંખ્યામાં મોઢાએ ભેમા થઇને વિશ્વશાંતિ માટે ૧૯૪૫ની એટ્-મીક જંગાળની યારમી વર્ષી ઘંટા નાંદ અને પ્રાર્થનાથી ઉજવી હતી.

—ન્યુ ક્લેર મોંખના વિરોધ માટે રોષાયોમાં છઠ્ઠી ઝોનરે એક ઇન્ટર નેશનલ ડોનરન્સ મળી હતી જેમાં પાંચ હજાર જાપાનીસો ઉપરાંત વિદેશ

ના ૧૬ પ્રતિનિધીઓ હાજર થયા હતા જેઓ નીચેના દેશોમાંથી આવ્યા હતા. ઝ્યારૂદીયા, ઝ્યારૂદીયા, બમી, સીલોન, સામ્બવાદી ચીન, ચીલી, ઝેકારલોવાકીયા, પશ્ચિમ જર્મની, પૂર્વ જર્મની, ઇજીપ્ત, ફ્રાન્સ, ખીટન, ભારત, ઇન્ડોનેશીયા, ઉત્તર કોરીયા, હોલંડ, ન્યુઝીલેન્ડ, પેરુ, પોલાંડ, રુમાનીયા, પોર્ટુગાલ, થાઇલેન્ડ, યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અને સોવીયેટ રશીયા.

—લંડનના ‘ટેલી ટેલીગ્રાફ’ છઠ્ઠી ઝોનરે એક અમ લેખમાં લખે છે કે ખીટનથી અઠવાડીયાના જે હજાર નેટલા વસાહતીઓ રોડેશીયા, ઝ્યારૂદીયા, કોનેગ અને ન્યુઝીલેન્ડ માટે રવા ના યાત્રે છે આ સંખ્યા ગયા વર્ષ કરતાં ઘણી મોટી છે.

—રશીયાના એક વિજ્ઞાનીને મેર્સીના સમુદ્ર કાંઠે આવેલા કામચાટકા પ્રદેશ માંથી અઢી કરોડ વર્ષ પર છવતા હશે એવા એક દરિયાઇ હાથીનું જડયું મળી આવ્યાનું મોસ્કો રેડીયોએ છઠ્ઠી ઝોનરે નહેરે કહ્યું છે.

—ખીટનના આમલા વડા પ્રધાન નેવીલ ચેમ્બરલેન હીટલરની મુલાકાત લેવા ૧૯૩૮ માં જે વિમાનમાં ચ્યુનીય અયેલા તે ૨૩ વર્ષનું જીવું ડી લેવી લેન્ડ પી પેરેન ત્રણ હજાર પાઉન્ડે લંડનમાં વેચાવા ખુલ્લુ મુકાયું છે.

—લંડનનું સેન્ટ નેગ્સ થીયેટર તોડી પડાનું અટકાવવા માટે ન્યુયોર્કના એક થીયેટર ચાહક મી. હેરીંગ્ટન હાઈફ્રડ નામના કરોડ પતિએ એક લાખ ડોલર ખર્ચવાની તકવારી ખતાવી છે.

—કમર્ચા ગ્રીસમાં રહેલા સાધ્યપ્રસના વતની આર્યપીશપ માકારીઓસને આવતા નવેંબરમાં મોસ્કો ખાતે મળ નારી ચર્ચોની ડોનરન્સમાં પ્રતિનિધિઓ સહ હાજરી આપવાનું આમત્રણ મળ્યું છે એમ મોસ્કો રેડીયોએ છઠ્ઠી ઝોનરે નહેરે કહ્યું છે.

—મેક્સીકો ડીસીડીમાં ૪ થી ઝોનરે થઈ અયેલા ૨૪ કલાક અગાઉ ત્યાંના ડુમાંના હાથી, સીંહ, વાઘ, છરાઈ અને બીજાં ડેટલાંક પ્રાણીઓમાં એકાએક ભારે વ્યથતા ઉપજેલી હોવાનું જણાયેલું જેનું કારણ વેટરનરીઓને નહેરું સમજાયું, ચહેર નો કુતરાઓ પણ એવેન બન્યાનું તેમ ના માલિગોએ કહ્યું હતું. ધરતી કંપ થઈ ગયા પછી આ બધાં પ્રાણીઓ પુનઃસ્વસ્થ થઈ ગયાં હતાં.

—સોલ્સબરીની બસ સરવીસના બસો નેટલા આફ્રિકન ડ્રાઇવર અને કન્ડક્ટરોએ અઠવાડીયાના પાંચ પાઉન્ડના ઉપમારની કરેલી માગણીને બસ કંપની એ અસ્વીકાર કર્યોથી તેઓ પમી ઝોનરે હડતાળ પર ઉતર્યા હતા.

આ સરવીસનો ખાર હજાર ઉતારો લાભ લેતા હતા.

—૬૨ વરસે જાપાનમાંથી ૪૦૦ કુટુંબો અરજનટાઇનમાં જઈ વસશે. ત્યાં જર્મીન ખરીદી કરવામાં આવી છે તેના પર ખેડૂતોના રહેઠાણો થશે.

—જાપાનના એક ચિત્રપીએ પંડીત નહેરું જોન્ઝ બરટનું ખતાવી જાપાન ના હીંદના એલચીને સુપરત કહ્યું છે. સાથે પત્ર આપતાં તે જણાવે છે કે, “તમારા ચહેરાપર રમતા પ્રેમની સંસ્કૃતીનાં ભાવો આલેખવા મે. મારો નમ્ર પ્રયત્ન કર્યો છે તમે જે દુનિયામાં ચાંતી સ્થાપવાનું કાર્ય હાથ ધર્યું છે તે ઘણું મુશ્કેલ કાર્ય છે તે જાણું છું. તમને સહજતા અને ઠીકાંતુ ધર્યું છું.”

ભારતના સમાચાર

—અમદાવાદમાં શરીર દિનને અંજો, લોકોનો યર્ષા છે. ટ્રેનને અટકાવવામાં આવી હતી, તે વાહન વ્યવહાર સદંતર બંધ થઈ ગયો હતો. ચહેરમાં સંપુર્ણ હડતાળ હતી.

—પોસ્ટ અને ટેલીગ્રાફના કામદારો હડતાળ પર ઉતરવાના હતા, પણ છેલ્લી ધડીએ વાટાઘાટો થતાં, હડતાળ મોકુફ રહી છે, સરકારે સરકારી નોકરોનાં પમાર ધોરણ નક્કી કરવા એક કમીશનની નીમણૂક કરી છે.

—અણુ શક્તિની ઔદ્યોગિક વિકાસ માટેની ચોખ્ખા આવતા વર્ષની વચમાં તકવાર થશે એમ અણુશક્તિના હીંદના નાજીયાત શ્રી બાબાએ જણાવ્યું હતું.

—શ્રી દેવદાસ માંધીના મૃત્યુ માટે ઠેર ઠેર શોકસભાઓ મળી હતી, અને એમણે દેશની કરેલી સેવાઓની નોંધ લઈ એમને અંજલી આપાઈ હતી.

—સુંબઈ રાજ્યના જેલ ખાતામાં એટલા પ્રતિશીલ સુધારા કરવામાં આવ્યા છે કે ૧૯૫૬ પછી જેલ જેવું જ કંઈ નહિ રહે. એટલે કે કેદીઓ દેહખાના માં છે એવું નહિ અનુભવે.

—મહારાષ્ટ્ર પ્રાદેશિક કોંગ્રેસ સમિતિએ જેવી સુચના કરી છે કે કોંગ્રેસનું નામ બદલીને સમાજવાદી કોંગ્રેસ રાખવું જોઈએ. કોંગ્રેસનું સમાજવાદની સ્થાપનાનું ને બ્યેમ છે, તેને અનુલક્ષીને એવું નામ પણ બદલાવું જોઈએ.

—દીલ્હીમાં બંગી કોલોનીમાં જે ગોળા બાર થયો તેને માટે અદાલતી તપાસ સમિતિ નીમવાની વિરોધ પહુની માગણીનો શ્રી ગોર્વાઈ વલ્લભ પંતે સ્વીકાર કર્યો છે.

—નવી દિલ્હીમાં નીચલી સભાએ અમતવના વ્યવહારને હડતાળમાંથી રક્ષણ આપવા ઘેરમા એમરજન્સી બીલ ને ભારતની વડી સરકારે મંજૂરી કરી એરોડોમ, અને એરોપ્લેન સાથે સંકળાયેલી પોસ્ટ, ટેલીગ્રાફ અને ટેલીફોનની સરવીસની હડતાળને જમી ઝોનરે ના હુકમથી ગેર કાપેસર કરાવાઈ છે.

—શ્રી દેવદાસ માંધીના પત્ની શ્રીમતી લક્ષ્મી બેન માંધી તા. ૬મીના પોતાના પતીના કુલો લઈ ખાળગો સાથે ન્યુદિલ્હી ગયા છે તા. ૧૬મીના રાજવાટ પર અને ત્રીવણીમાં કુલ પધરાવવામાં આવ્યા હતાં.

—શ્રીમતી વિનયલક્ષ્મી પંડીને તા. ૧૪ મીની સંજે બી. પી. સી. ઉપર ૧૦મી આર્ટાઈ ડીન ઉપર બોલતા જણાવ્યું હતું કે, હીંદે ખીટન અને ડોમનવેલ્થ ને આ વર્ષે ઘણો સારો મેત્રી ભર્ષો સંબંધ બંધાયો છે.

—વડા પ્રધાન નહેરે તા. ૪-૧૦-૪૭ એક અઠવાડીયાની જાપાનની મુલાકાતે પોતાની પુત્રી ઈંદીરા માંધી અને ઝ્યારીસરો સાથે જવાના છે.

—તા. ૧૪મીના ત્રીવેન્દમમાં બાંધણ્ય કરતા પ્રથમ પ્રસાદે જણાવ્યું હતું કે, ફેરળમાં કોમ્યુનિસ્ટ સરકાર છે એ એક સહકારનો પ્રયોગ છે. ને જેમાં અમે સહજ થયું તો મતબેદો હોવા છતાં સાથે સહકારથી કામ કરી શકાય છે એ ધાંખલો દુનિયા અને દેશનાં લાભ કરનારા બેસાડયું.

—પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાને અમેરીકા માં નહેરનો પાણી વિશે બોલતા જણાવ્યું હતું કે બધી નદીઓનું ઉત્તમ સ્થાન કાશ્મીર છે. તેનો જવાબ આપતાં પંડીત નહેરેએ કહ્યું હતું કે, “જનામ સાહેબને ભૂગોળ શીખવાની જરૂર છે. ફક્ત જહેલમ નદી શીનાંપ પીછ એક પણ નદી કે જે પાકીસ્તાનમાંથી છે તેના મુળ કાશ્મીર નથી પણ પસાર થાય છે ડીજેટ અથવા હીંદમાં છે.

—લુકીપીમ, જનકમ ટેક્સ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાકેલી આર્ટ્સ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાબગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જ્ઞેહાનીસબર્ન, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

શ્રી. ‘લહરિ’નું “નિત્ય નૈમિત્તિક કમોંપાસના” નામનું સંખ્યા, પ્રાર્થના, હવનાદિ કાર્મિક વિષયોનું અર્થ અને સરળ સમજૂતી ઉપરાંત ‘બાબા નંદીની’નાં ‘સંઘર્ષાં બજનેતો’ ૯૪ પૃષ્ઠનું જળદાર પુસ્તક છપાઇને આવી ગયું છે. રનેહિઓમાં વહેંચવા માટે ડબન કે તેથી વધુ મંગાવનાર વ્યક્તિ કે મંગળનું નામ ઠામ કવર ઉપર છાપી મોકલાશે.

કૌમિત ડબનની શી. ૧૮-૬.

લખો :

L. HARRY & SONS,
101 St. George's Road,
EAST LONDON. C. P.

વિવિધ વર્તમાન

વિકાંગોમાં શાંત પ્રતિકાર

ઓગસ્ટ તા. ૧ના હેરીશમાં બોંબ નખાયો હતો તેનો ત્રીજો દિન ચીકાંગો માં પણયો હતો. આ દિવસે "એક શેરા" કાળા પટ્ટા પહેરીને લોકોએ સરખસ કાઢ્યું હતું અને નવા બોંબો ના અખતરાઓ સામે શાંત પ્રતિકાર નોંધાવ્યો હતો.

ન્યુયોર્કના મી. લેરિન્સ સ્ટ્રોટ જેઓ નવેકામાં ટેસ્ટ સામે વિરોધ કરી રહ્યા છે તેમની હોરવણી નીચે આ "મોંઘી ટાઇપ" શાંત પ્રતિકાર કરવામાં આવ્યો હતો. શાંત રીતે સરખસ પસાર થઇ એક મેદાનમાં બેથ થયું અને શાંત પ્રાર્થના બાદ વિખેરાઇ ગયું હતું. ત્યારબાદ એક સભા ડ્રગવેલ્ટ યુનીવરસીટીમાં રખાઇ હતી જેમાં બહુશીતા વિજ્ઞાનીકોએ ટેસ્ટ વિરોધી બાધણો કર્યા હતાં. એક પ્રતિનિધી મંડળ નીચે યુનિયનું લેખીત નીવેદન લખ પ્રથમને આપી આવ્યું હતું. નીવેદન માં હતું કે;

"અમે તમને વિનતી કરીએ છીએ કે, આ બોંબ ટેસ્ટને અંત લાવો અને બીજા રજીસ્ટ્રેને તેમ કરાવવા નેતા ગીરી સ્વીકારો."

આ નીવેદનમાં અમેરીકાના પ્રેસિડેન્ટ, વિજ્ઞાનીકો, શિક્ષકો અને બહુશીતા સામાજિક કાર્યકરો વિગેરેની ૧૦ હજાર સહીઓ હતી.

હિંદુ ધર્મનો અંદેશ

મઇ તા. ૧૬ ઓગસ્ટના રોજ વીટવોલ્ડસ રેન્ડ યુનીવરસીટી સ્ટુડન્ટસ ઓયોનિસ્ટ એસોસીએશનના આચરે મજેલી એક સભામાં શ્રી પ્રાણશંકર જેશીએ હિંદુ ધર્મ પર એક વિદ્વાત પુર્ણ બાધણ કરતાં આયોર્ગના અગમન થી અર્ચાચીન કાળ સુધી ટકી રહેલ હિંદુત્વની નિક્ષિપ્ત પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો તેમજે કહ્યું કે ભારતને ટકાવી રાખનાર હિંદુ ધર્મનો મુખ્ય સંદેશ જગવાદ નહિ, પણ અધ્યાત્મવાદ છે. આ અધ્યાત્મવાદને અંગે જ ભારત વિદેશી આક્રમણો અને વિદેશી રાજ કીપ પ્રવાસો સામે ટકી શક્યું.

પાકીસ્તાનમાં રાજકીય

અશાંતી

આઝાદીના દશ વર્ષ પુર્ણ કર્યા છતાં પાકીસ્તાનમાં હજી રાજકીય અશાંતી પ્રવેત છે.

આઝ.દ દીનને આમલે દીવસે ટાકાનું "ધી પાકીસ્તાન ઓગસ્ટવર" જે માછ પરદેશ પ્રધાનને હસ્તક છે તે લખે છે કે, "વડા પ્રધાન પદને પ્રુટવાઈ જવાના ભયંકર ભયને લીધે જનાબ સરહાવદી કરાંચી માટે ૧૫મીના સવાર ના ઉપડી મયાં છે. એમનું ધારણુ

હતું કે કોશિખ સમીક પક્ષ સાથે સહકાર સાધી પોતાનું વડા પ્રધાનનું પદ અને પુર્વ પાકીસ્તાનના ચીફ મીનીસ્ટર તું પદ સાચવી શકશે પણ તેમાં તેઓ ક્ષણીભૂત નથી થયા."

શેખ મન્સુર રહેમાન જેઓ પુર્વ પાકીસ્તાનના વેપાર આંતાના માછ પ્રધાન છે અને પુર્વ પાકીસ્તાનની આવાંમી લીમના સામાન્ય મંત્રી છે તેઓએ એક બહેર સભામાં જનાબ સરહાવદીને મંબીર ચેતવણી આપી હતી કે, તેમનું વડા પ્રધાનનું સ્થાન ભયમાં છે.

જીવવા દો અને જીવો

અમેરીકાના એક વિદ્યાર્થી કે જેઓ શ્રી વિનોબા ભાવેની મુલાકાતે ગયા હતા તેમની સાથેની વાતચિત દરમીયાન પ્રશ્નો જવાબ આપતાં વિનોબાજીએ જણાવ્યું હતું કે; "જીવો અને જીવવા દો" તે ફેરવી નાખી હવે "જીવવા દો અને જીવો" એમ કરવાની જરૂર છે.

ઈંગ્લીશમાં પોતાને માટે વપરાતો શબ્દ / હમેશા મોટા અક્ષર-કેપીટલ માં-લખવામાં આવે છે તેની સામે પણ તેઓએ ટીકા કરતાં કહ્યું કે; / શબ્દ કરતાં *with* અંગે શબ્દ મોટા વાપરવો જોઈએ. અને / નાનો હોવો જોઈએ.

પશ્ચીમી સંસ્કૃતીમાં શું સાંઈ છે અને શું ખરાબ છે એવા પ્રશ્નો જવાબ આપતાં તેઓએ કહ્યું કે, "તેને માટે હું શોધ્ય જાજ નથી. પણ સાર હમેશા સહકારમાં હોય છે અને ખરાબ એ છે કે બીજા ઉપર માલીકી બોગવવાની નીતી." તેઓ માને છે કે, પશ્ચીમી સંસ્કૃતીમાં આ માલીકી દક્ક ની નીતીનું ફારણુ એ છે કે તે સંસ્કૃતી હજી તારણમાં છે. જેમ જેમ તે સંસ્કૃતીને ઉછેર થશે તેમ તેમ તે કારણુ નષ્ટ થવું જશે. પુર્વની સંસ્કૃતી ધણી પુરાણી છે અને તે ઇતીહાસના સમયથી જન્મી છે.

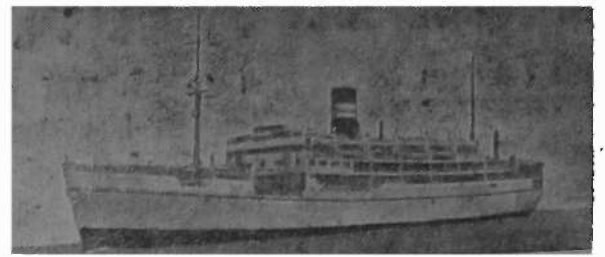
ધર્મ બારામો પુજાએલા સનાલેનો જવાબ આપતાં વિનોબાજીએ જણાવ્યું આત્માની ઉત્તીના માર્ગો બધાં ધર્મો માં જુદા જુદા છે પણ મુખ્ય આદર્શો બધા ધર્મોના એક જ છે.

શુકા મરચા

પાંચ રતલનું પડીકું શી. ૮-૩ માં ટપાલ ખરચ સાથે.

૩૫ રતલની બેગ શી. ૪૧-૦ માં યુનીયનના રેશનની રેલ શી સાથે

MAARMANS PTY LTD.
Director A. K. Hassan.
Box 26, Phone 128.
Brits Transvaal.

બ્રીટીશ ઇન્ડિયા સ્ટીમ નેવીગેશન કું. લીમીટેડ

સ્ટી. કવંબલ રંગી ઓગસ્ટના આવશે અને સપ્ટેમ્બર પછી ઉપડશે.

પેસેન્જરોએ શીતળા માટે નુવેકશીનેશન, મેલેરા અને ચેલોડીવરનાં ઇનોક-યુલેશનો ફરજિયાત કરાવેલાં હોવાનિર્ણય. અને તે અંગેનું સર્વોચ્ચ તેમની નજીકના ડીસ્ટ્રીક્ટ સર્જન પાસેથી મેળવેલું હોવું જોઈશે. આ ઇનોકયુલેશન અને સર્વોચ્ચ સામાન્ય ડોક્ટરો તરફનાં સ્વીકારતાં નથી.

ભાડું : કરબનથી સુંબઠ

પહેલો વર્ગ સીંગલ બેરક સિવાય	પા. ૬૨-૦-૦
બીજો " " " " "	" ૬૦-૦-૦
ત્રીજો ક્લાસ-૩૬ક " " "	" ૩૧-૧૦-૦
નોન-વેલ્ટરીયન વીશી સ્પેશીયલ	પા. ૧૧-૧૦-૦
સાધારણ	પા. ૪-૧૮-૦
વેલ્ટરીયન વીશી	પા. ૧૦-૩-૦, સાધારણ ૪-૬-૦

પહેલા, બીજા અને ત્રીજા વર્ગની બુકીંગ અમારી સાથે પત્ર વ્યવહાર અગર ટેલીગ્રાફી કરી શકાશે.

વિશેષ માહિતિ માટે મળો યા લખો :

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

નવીન કીલમ સેટ આવી ગયા છે તરત મંગાવો

સતી અનસુયા	૨	રૂકાઈ	૧૧	૬
મીસીસ કેકે-કોલા	૪	"	૩૩	૦
મરીન ડાઇવ	૪	"	૩૩	૦
લાલ પરી	૩	"	૨૧	૯
ચક્રધારી	૬	"	૪૯	૬
હલા ગુલા	૫	"	૪૧	૩
હતીમતાઇ કી બેટી	૫	"	૪૧	૩
સુસાહીર ખાના	૪	"	૩૩	૦
સુનીમઝી	૬	"	૪૯	૬
મસતાની	૬	"	૪૧	૩
બાય બાય રૂ બાય	૪	"	૩૧	૦
કીરામત કા બેસ	૪	"	૩૩	૦
બગરૂતી	૩	"	૨૪	૯
નાગીન	૬	"	૪૯	૬

Packing charge & postage for Union 6--0 and Rhodesia 7--6.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS
(Corner Grey & Lorne Street)

286 Grey Street,
Phone : 29488.
DURBAN.

ધી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલને

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું

કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તલેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

ધીરૂબાઈ પી. નાયક

પુસ્કોપર, મુસાફરી, ધીમાનાં અને જનરલ એન્ડ હીફરતાન અનર ફનીયાના કોઈ પણ ભાગની દવાઈ દરિયાઈ અનર જમીન માને' મુસાફરી કરવા પેર બેઠાં અમારી આરકેટી પ્રોવિડ કરે. હાઈમો, આગ, ચોરી, ફલ્સફ, અકસ્માત, પ્યેટઆસ, વિગેરેના' નીમા અને જનરલની આપીએ બીએ.

ઈન્ડમટેક્સ, પરચનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કવીન્સલેન્ડ સર્વિસીસ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લખવી બાબતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ બીએ. નેશનલ ગ્યુઅનબલ હાઈફ એસોસીએશન એફ ચોરફીયા અને ચોરફીયાનર ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033, 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાબું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબ્બુ, લીલી અબ્બુ, રતાબા અને સુરખુની મોસમ માલુ છે. આહુ શી ૧-૦ રતલ, લસણુ શી. ૨-૦ રતલ. પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦. ક્યુરી અને ચેવલી પાન જનર લાવ, પોસ્ટલ ઓર્ડર. બારકોડ ગોલ શી. ૧૦-૧ લાંબી અને સ્કેવર બારકોડ શી. ૧૧-૧ ડરબન.

રોડસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના મોરબરે ૦૫૧૧ પુરબ ખાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કરાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેલજીયન ફ્રુટ, હાઈનીબ્રુમ ફ્રુટ, વોઈરોમ, હરેસીબ એસ્ટ, આઈસ બોર્ડ ક્રોફીસ ટેસ્ક, પુક કેસ, ટેબલ, તલન કોફાખત ભાવે ખરીદી સકરી. જાતે પખારી લાભ લેવા શુકરીા નવિ.

— બોક્સ, ટેબલ અને ક્રીચન હરેસર —

ને હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર માય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોડસીયાના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજાવો અને વેપાર આચર વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

લગન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે-રોસવલીસ્ટ બીએ.

શ્રી કેપીટનની અંત દેખરેખ નીચે પુનીચનના અને રોડસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે હન્ડાઈઝ વઈશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કેનર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના પુષ્પાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

સામાજિક ખબરો

જોડાનીસબર્ગમાં સ્વાતંત્ર્ય દિન

શ્રી ડ્રા-સવાલ હોંડુ સેવા સમાજના આચારા ડેવળ મહેલી એક બહેર સમાજે ભારત સ્વાતંત્ર્ય દિન તા. ૧૫ ઓગસ્ટના રોજ જોડાનીસબર્ગના ગાંધી હોલમાં ઉજવ્યો હતો. આ પ્રસંગે પ્રમુખ સ્થાનેથી પ્રવચન કરતાં શ્રી. પ્રાણીકર જોશીએ કહ્યું કે આજે આપણાં સ્વાતંત્ર્યના દસ વર્ષ પુરાં થાય છે. આ ૧૯૫૭નું વર્ષ ખીલ રીતે ઐતીહાસીક છે. આ વર્ષે ભારત નાં ૧૮૫૭ના સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધને ૧૦૦ વર્ષ પુરાં થયાં. આ યુદ્ધ પ્રસંગે જે વીરતા, જે એકપ, જે ત્યાગનું અનુન, ભારતની હોંડુ મુસ્લીમ પ્રજાએ, રાજ મહારાજાઓએ, અને લશ્કરી સૈનિકોએ ખતાવેલાં તેથી ગૌરવ પુર્ણ ઇતિહાસનું સર્જન થયું હતું. પશુ ન્યારે ભારતની પ્રજા પરાન્ય પામી ત્યારે પાદશાહ જરૂરે નિરાશાના શબ્દો ફેંકેલા : “એ જરૂર ઈંટી કુધ, સમરોર હોંડુસ્તાનકી.” સાથે સાથે તેણે એ પશુ ભવિષ્ય બાણેણું કે ન્યારે ભારત પાણું ચમકશે ત્યારે તેની તરવારને ચમકાર લઈને સુધી પહોંચશે. આ આઝાદી ૧૯૪૭માં સાચી પડી. આજે તે સ્વતંત્ર હોંડે જમતની પ્રજા એને ચમકાવી દીધી છે.

સ્વીવાર તા. ૧૮-૮-૫૭નાં રોજે શ્રી કુણુ નયંતીનો ઉત્સવ:પણાંજ ઉત્સાહ ભયી વાતાવરણમાં ઉજવવામાં આવેલ. એ ઉત્સવમાં સારી જેવી સંખ્યાનાં સ્ત્રી પુરોએ ભાગ લીધો હતો અને એ પ્રસંગે અનુરૂપ શ્રી કુણુ બમવાન નાં જીવન પ્રસંગો ઉપર સજાજનાં પ્રમુખ શ્રી હોડુભાઈ ડાલાભાઈ, શ્રી ભારત વિલામદિરનાં શિક્ષક શ્રી ખાલુ ભાઈ પટેલ, શ્રી તુલસીદાસ ભગતજી અને મોહનલાલ ખંલસારાએ પ્રવચનો કર્યાં હતાં. બનનના કાર્યક્રમ પાદ પ્રસાદ દહાની યદ્દ હતી, અને ઉત્સવ ની પુણીકૃતી કરવામાં આવી હતી.

મલાયા ઇસ્લામી રાફ્ટ

મલાયા ખંધારણના ખરડામાં સ્થિત: અને પાકીસ્તાનનાં મોચી-ધાર્મીક હાયો એ કામ કયું છે. ખીજ મહા યુદ્ધ પછી ઓં સામ્યવાદીઓએ જમાવેલા આંતરવિગ્રહથી એનું તંત્ર છિન્ન બિન્ન બન્યું છે. એનો વિકાસ અટકી પડ્યો હતો. આ સંજોગમાં જુદી જુદી જાતિનાં જુદા જુદા ધર્મના અને ભાષા ભોલતા લોગોને પોતાનું ખંધારણ લગવામાં અન્યની મહાપની જરૂર હતી. ક્ષીટને મલાયાને આઝાદ ખતાવવાની તદ્દપારી ખતાવી પશુ એના રખ્યર અને કલાઇને એ કોઇ રીતે હાયમથી જવા દેવા માગતું નહોતું. આઝદ મલાયાના સુત્રધારો પર એની લામવગ અને ત્યાંના સુરિલમ સુલતાનો એને આમાં ભારે અનુરૂપ યદ્દ પડ્યા. આની અસર રીડ ખંધારણીય પંચ ના અહેવાલ પર પશુ પડી છે. આ ખંધારણ-પંચમાં એક પાકીસ્તાની ન્યાયમુતિ શ્રી અન્ડલ હમીદ પશુ હતા. આ બધાને પરિણામે મલાયા ને ખીન સંપ્રદાયીક ખતાવવાને બદલે ઇસ્લામી રાફ્ટ ખતાવવાની એટલે કે એનો રાજધર્મ ઇસ્લામ રાખવાની મલામશ્ય કરાર્થ અને ખીટીય સરકારે એનો સ્વીકાર કયો છે. અને ધાર્મીક વિખવાલના કાયદા ઉઠાવવાનું ક્ષીટન તે ખરાખર ભજે છે. ખીલું મલાયા અને પછી અગિન એશિયામાં ઇન્ડો-નેશીયાનો મસજુદી પક્ષ કે જે હટ્ટર ઇસ્લામી ધોરણે કામ કરે છે. અને ત્યાંના રાજ્યકારણમાં તેણે જે મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો છે. તે જોતાં ખિન-સાં પ્રદાયિક-ભારત માટે આ રિખતિ લાંખા માણે ચિંતા પેશ કરનારી મશ્યુપ.

શ્રી ઝાંગુભાઈ પારેએ ભારતની છેલ્લાં દસ વર્ષની પ્રગતિનો સુંદર ચિત્રપુર આપી, અને પંચ વર્ષીય-જોજ નાચો પર પ્રકંથ પાડ્યો હતો. શ્રી જસમંતભાઈ નાનાભાઈએ પૂ. વિનોબા ભાવેની જૂદાન પ્રવૃત્તિને અંજલી આપતાં કહેણ કે આર્વતાં દસ વર્ષમાં સોવીયેટ રશિયા ભારતને પુમ્મે વાલશે. શ્રી પ્રામજીભાઈ દેસાઈએ ભારતનો ભવ્ય જૂતકાળ રજુ કરતાં ૫૭નું યુદ્ધ, રાષ્ટ્રીય મહાસમાનો ઇતિહાસ, વિચાર યુગ્મ દિળક યુગ અને ગાંધી યુગનું રસિક નિદેખાવલોખન કયું હતું. તેણે દક્ષિણ આફ્રિકાના હોંડીઓને ભારતનું ગૌરવ ડેખવવા પડકાર કયો હતો.

સમાજે એક કરાવ કારા ભારતની આઝાદીના યહીદો અને વીર પુરોએને શ્રદાંજલી પાઠવી હતી અને ભારતનાં યદ્દ થયેલ નવ નિમોણની સકળતા માટે પ્રાયના કરી હતી. શ્રી હોખા યંકરભાઈ જેખ કર, શ્રી રામભાઈ પટેલ, શ્રી કામોદરભાઈ ધનજી અને એ કમારિકાએ પ્રસંગોચિત રાષ્ટ્રગીતો તથા બનનેા ખાયાં હતાં. ત્યારપાદ સમારંભ સમાપ્ત થયો હતો.

શ્રી કુણુ જયંતી
શ્રી પેટી એલીઝાબેથ હોંડુ સેવા સમાજનાં-અનુરૂપે જુજરાતી હોલમાં

મલાયાની વસતિમાં ૨૮૯૩૬૫૦ મલાયાનો છે. ૨૨૧૬૧૦૫ ચીનાઓ છે, ૬૯૧૪૪૨ ભારતવાસીઓ અને પાકીસ્તાનીઓ અને ૮૭૨૯૨ અન્ય દેશના લોગ છે.

ટુકાન ભાડે આપવાની છે

જોડાનીસબર્ગમાં કોર્ટ સ્ટ્રીટ ઉપર આવેલી આઝાદ કેફી સાંમે ઇન્ડિયન વસવારના લતામાં, ખાસ મોહાની ખાલી ટુકાન ભાડે આપવાની છે.

ભાડુ બ્યાજખી

લાખો અથવા મળો:

એમ. જુશુબ — ૪૬એ, મારકેટ સ્ટ્રીટ,
ટેલીફોન નંબર ૩૩-૧૫૧૬ — જોડાનીસબર્ગ.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add. ENBEEDEE

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેસમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાજકો માટેનો ભત ભતનો માલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ લગાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીખન વગેરે માટે અમારે લ્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા મલામશ્ય છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોડાનીસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

જીવનમાધુરી

તંત્રીઓ

મોહનલાલ મહેતા-સોપાન

લાલુબેન મહેતા

જીવનમાં સર્કિટર્ય, માંગલ્ય ને માધુર્યની ભાવ ના પ્રેરતા આ માસિકમાં જુજરાતના ખ્યાતનામ લેખકો, ચિંતકો, અને સમાજ સેવકો નિયમિત લખે છે.

આ માસિકમાં ૧૬૦ થી ૨૦૦ પાનાનું વાંચન આપવામાં આવે છે. અને વર્ષમાં ત્રણ વિશિષ્ટ અંકો આપવામાં આવે છે.

આ માસિકનો કોઇ પણ અંક એવી ખાતરી આપશે કે જુજરાતી ભાષાનું આ એક ઉત્તમોત્તમ અને કુટુંબખેના સર્વ સભ્યોને પ્રિય થઇ પડે એવું સમૃદ્ધ માસિક છે.

છુટક નક્કલ દેશમાં ૬૫ ન. પૌ.

વિદેશમાં શી. ૧-૪.

વાર્ષિક લલાજમ : દેશમાં રૂ. ૭-૫૦.

વિદેશમાં શી. ૧૫-૦.

જીવનમાધુરી

ગુલ બહાર, બેરેક રોડ,
મુંબઇ ૧.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કંપની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડિયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમિટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રસ્તમજી જલભાઈ રસ્તમજી

૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાનો અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:

ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

હવે તમારે નિરાશ થવાની જરૂર નથી!

કારણ ? ?

ક્યાં જશે ?

નથી રહેવું છે અદલત,
બની જવું છે ફેશનેબલ ?
આ દુનિયા બધી પલટાણી,
ફે! નથી રહેવાના જીનવાણી!
હાંડાં સાદલાં રો ફગાવી,
સાડી કે અંબર લો સોઢાવી,
જોડા ખાસડાં કેવા? હી! હી!
અંબાવી લો જુદ જુદી એડીના!
સુતશઉ કાપડ, કેવું જીવું?
નાઇલોન ફેશન? અહા! સોઢામણું
મગ, ચણા તુવેર કે દાળ,
મળે છે બધું અર્ડાયા જ!
માટે—
ચાલી આવો તમે સમજ,
મણિલાલ રતનજીની કંપની

- * તમારી માનીતી સાડી—બનારસ જરી જોર્જેટ, બનારસ રેશમ, ગેસુરી, સીક્રાન, કારમીરી, જરીદીનસીલ, કોર પાલવ, દેશી પટારા વગેરે ઉદ્દેલી ડીઝાઇનમાં આવી ગઇ છે!
- * તમને ગમતી બોર્ડર્સ—બનારસ બોર્ડર, રેશમી કોર પાલવ, જરી કોર પાલવ, જરીની કોર : રૂપેરી તથા સોનેરી વગેરે આકર્ષક રૂપમાં મળશે.
- * નાઇલોનમાં સાડી તેમજ ટ્રેસ અને બ્લાઉઝ માટે કાપડ તમને મન પસંદ મળશે.
- * તમારી પુત્રી માટે બ્લાઉઝ તથા ટ્રેસનું કાપડ અનેક વિધ રંગમાં મળશે.
- * લગને લગતી ફરેક સ્વીચે—પૂજનો માલ, ઘર, કાંકણ વગેરે માટે અમને મળો.
- * દેશી કરિયાણું મોટા જથ્થામાં સાફ તેમજ કિફાયત લાવે મળશે.
- * તમારી ફરેક જરૂરીયાત માટે તમારી માનીતી દુકાને જ આવો :

શુભારના સાંધનો—કંકુની શીશી,
ચાંદલા, વાળ, બંબડી, પાટલા
રેશમી કુમટા, જરીની વેણી જરીના
લોડા વગેરે હમણાં નવા શોકમાં
આવ્યા છે.

“એક નૂર આઢમી
હજાર નૂર કપડાં”

માવ માટે અમને લખો :

પિતળના વાસણો—પિતળ તથા
તાંબાના નાના મોટા ઘોટા, દીવી
ઓ, આરતીની દીરી, પિતળ તથા
જર્મનની વાકડી, પવાલા, જર્મન
ની શુધાળ દાની ધૂપદાની, તાંબડા
વગેરે હમણાંજ આવ્યા છે.

Phone : 27709.

Residence : 22744.

Manilal Ratanjee & Co., (Pty) Ltd.

136 Prince Edward Street, DURBAN.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની શોખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

આખો દિવસ વેજિટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

વધુ પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણુની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

હોલ શુભ પ્રસંગે બારે મળી શકશે.

બોડીંગ અને લોહંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિવાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો સાત પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢાંચું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અમર તો દેશમાંથી આવતા ઉતાડુઓ માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

અમે દેશી સેવરધની સોપારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ઘાણુની દાળા, ખારેક, પિસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

ધરતું આંથિલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈચાર હોય છે.

ઓઈરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.